

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (liven Chicago) \$6.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$6 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v oglasu n. pr. (Februar 29-31) poleg vsakega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnem potekla naročnina. Poročilo je pravilno, da se vam ne ustavi list.

JEKLARSKIM MOGOTCEM SE NI TREBA BATI DEPRESIJE V INDUSTRIJI

"The Wall Street Journal" se baha, da imajo velike jeklarne korporacije dobro zvrhane blaginje, tako da lahko brez skrbi gledajo bodočnosti v obraz.

United States Steel korporacija je bila ustanovljena pred dvajsetimi leti od bankirke tvrde Morgan in kompanija. V tem času je korporacija po odbitku vseh stroškov izplačala \$1,818,167,346 dividende, skoraj še enkrat toliko, kolikor je znašal njen originalni kapital, od katerega je pa bila več ko polovica vode. Za naprave v podjetjih, nove tovarne, jeklarne, zboljšanje produkcijske metode je ta korporacija izdala \$850,000,000.

Zdaj si pa ogledimo delavca, ki je pred dvajset leti pričel delati za to korporacijo. Ta delavec še dela in je ravno tak siromak, kot je bil pred dvajset leti, ako ni podlegel v tem času napornemu delu. Tisti, ki je ostal pri življenju, nosi na rokah žulje debele kot podplat in vsaki dan ga tlačijo skrbi, kako bo zaslužil za kruh prihodnjega dne. Prav nič se ni spremenilo v njegovem življenju, razen da je njegova delovna moč opešala in da je za dvajset let starejši. To so delavčeve dobrote, ki jih uživa delavec, kateri je garal dvajset let za korporacijo.

Jeklarskim mogotcem se ni treba bati prihodnosti. Zanje tudi depresija v industriji nima nobenega strahu. Delavcu, ki je garal dvajset let za jeklarne mogotce, prinaša bodočnost večji strah kot pred dvajsetimi leti, ker je njegova delavna moč izčrpana.

"PATRIOTIČNO" DELO ODKLONJENO.

Šumaraki in vsakovrstni drugi lesni baroni so bili tako zaljubljeni v šumarake delavce, da so jih hoteli za vsako ceno "poameričaniti". Seveda niso hoteli poseči v svoj žep, da se izvrši to "patriotično" delo, ampak so mislili, da je najbolje, če k stroškom za tako delo prispevajo vsi davkoplačevalci v državi Washington. Zategadelj je bila predložena legislaturi te države predloga, ki določa za "poameričanjenje" šumarskih delavcev trideset tisoč dolarjev. Nekaterim zakonodajcem se je zdela ta vsota previsoka in predloga je bila odklonjena.

Seveda niso šumarski delavci bili zadovoljni s tem dobrotvornim delom šumarskih in lesnih baronov, kajti pozabili so niso, da je bila svoječasnno ustanovljena "unija", ki je bila poznana v javnosti kot legija lojalnih šumarskih in lesnih delavcev, s katero so imeli šumarski delavci tako slabe skušnje, da so zaželeli, da sami skrbijo s pravimi delavskimi organizacijami, da žive v takih življenjskih razmerah, kot se spodobi za ameriške delavce. Šumarski in lesni baroni niso vpoštevali te delavske želje in podali so se v glavno mesto, kjer so brenkali po dvoirah zbornice na patrijotično struno in zaorila je pesem, da je treba šumarke in lesne delavce privedi iz teme na svetlobo. Mnogim zakonodajcem je bila ta pesem všeč, ali "prešmentani" denar je zmešal štreno. Če bi se stvar dala izvesti na kakšen način brez denarja, tedaj bi se dali zakonodajci še omečiti od pesmi šumarskih in lesnih baronov, tako so pa njih srca ostala trda in predloga je padla v vodo.

Šumarski in lesni delavci pa niso prav nič potrti zaradi tega in zdi se, da se še vesele, ko so videli, da so bili poraženi ljudje, ki so se njih hoteli vsiliti kot odrešeniki.

KAKŠNE IZSELJENIKE SI ŽELI PRIVATNI BIZNIS?

Privatni velebiznis je že večkrat povedal v svojem časopisju, da želi take izseljenike, ki hranijo in ne razmetavajo denarja. Po željah privatnega velebiznisa se ima izseljevanje urediti na znanstveni način, za podlago te znanosti se pa smatra varčnost.

Z drugimi besedami pomenijo te želje, da privatni velebiznis želi take izseljenike, ki bodo znali pri najnižji mezdii tako varčevati, da bodo še nekaj prihranili. Nizke mezde bodo privatnemu velebiznisu garantirale velik profit, varčnost pri nizkih mezdah bo pa dovoljevala privatnemu velebiznisu še večje špekulacije.

Privatni velebiznis bi bil najbolj zadovoljen s takimi izseljeniki, ki bi ne potrebovali nobenih življenjskih potrebščin in poleg pa še delali zastonj.

DOPISI.

Zahvala pogorelecev v Osojniki pri Semiču za poslano podporo.

Pred nedoljnim časom je bila pridobena v Prosveti prošnja pogorelecev v vasi Osojniki pri Semiču na Dolenjskem, kateri prošnji se je odzval rojak Josip Kordiš v Rainmu, Utah, ki je nabral med tamšnjimi rojaki vsoto dvanajst dolarjev, katero je poslal upravništvu Prosvete, da naj ta znesek odpošlje na pristojno mesto. Upravništvo je poslalo omenjeno svoto rojaku Janko Ogulinu, Vrtača, pošta Semič, ki je predsednik odbora za pobiranje milodarov. Od tega rojaka smo sedaj dobili naslednje pismo, datirano 20. februarja t. l.:

Potrjujem prejem čeka št. 1645477 glaseč se na vsoto dvajset dolarjev, darilo za pogorelece na Osojniki.

V svojem kakor v imenu pogorelecev-revečev se najskrajneje zahvaljujem g. Josip Kordišu, Box 12, Rainmu, Utah, U. S. A., kakor tudi vašemu omenjenemu upravništvu.

Omenim naj o vasi Osojniki, da se pridno pripravljamo material za zopetno obnovitev vasi. Seveda je vse grozno drago, opeka in les. En kos stročne opeke stane 10 kron brez vožnje, en zavitek žebelj, ki je stal pred vojno pet kron, stane sedaj 90 kron. Delavci stanejo na dan 100 kron brez hrane.

Prav danes mi je izročil g. Mihael Vertin od društva "Slovenski lovec" št. 143 SNPJ štiri dolare za pogorelece. Tudi omenjenemu društvu iskrena hvala. Natančno o razdelitvi milodarov in uspeh istih vam poročam prvočasno.

Toliko v informacije onim rojakom, ki so pripravili za pogorelece v omenjeni vasi in tudi pošiljatelju tega znaka.

Willard, Wis. — V tukajšnji naselbini lahko zaznamujemo v zadnjem času velik napredek, lahko rečem, razveseljiv. Na drštvnem polju napredujemo nad vse ne pričakovano, ker vasko sejo pristopi nekaj novih članov v društvo "Slovenski kmetovalci" št. 198 SNPJ, ker rojaki dobro vedo, da je ta organizacija najboljša in tudi najmočnejša slovenska podporni organizacija. Kakor se rojaki zanimajo za Slovenski nar. podp. jednota ravno tako se tudi zanimajo za glasilo te organizacije za dnevnik Prosveta. Število naročnikov se vidno množi.

Rojaki le tako naprej, ker s tem koristimo sebi in našim otrokom!

Apeliram na vse tukajšnje član SNPJ, da razširijo največje agitacijo za naše društvo "Slovenski kmetovalci", agitirajo za to društvo med svojimi znanci in prijatelji. Sedaj se nudi za novo pristopile člane tako velika ugodnost, da je ne bodejte kmalo izgubili, kajti jednota plaša stroške zdravniške preiskave. Sleherni, kdor namerava pristopiti k temu društvu, naj se prijavi društvu nemu tajniku najkasneje do tretjega aprila, da bo mogoče urediti vse potrebno, in da bodo zdravniške preiskani do desetega aprila, ker se na ta dan vrši redna društvena seja. Vsi novopristopili člani so tudi prosti društvene pristopnine. Na dele torej člani društva "Slovenski kmetovalci", da podvojimo število članov našega društva!

Nadalje apeliram na vse člane tega društva, ki še nimate otroke v mladinskem oddelku SNPJ, da jih vpišete sedaj, ker se jim nudi ravnotako ugodnost, kot odraslim članom.

Kot sem že zgoraj omenil, se tukajšnji rojaki zelo zanimajo za list Prosveta, in so zavedajo, da je ta list najboljši slovenski delavski in farmerski list, ki podučuje rojake. Zavedajo se, da je ta list edini slovenski list, ki prinaša v resnici podučne članke. In raditoga tukajšnji rojaki zelo radi segajo po temu listu in ga tudi naročujejo. Le tako naprej po začetni poti, dokler ne bo list Prosveta zahajal v sleherno hišo!

Razumno, da se se najdejo rojaki, ki so še tako starokopitni in verjamejo vse "gospodu" in bi bili morda še veseli, ko bi bili primorani dati desetino in delati tlako. Pa nič za to, tudi njim se bodo odprle enkrat oči in spre-

gledali, da so bili na krivem potu.

Omenim naj še, da imamo v tukajšnji naselbini edine vrste "dobrotnike", katerih nedno opravilo je menda, da hodijo okrog rojakov in jim pripovedujejo, da list Prosveta ni za v hišo, in da taka hiša, v katero zahaja Prosveta ne bo delična božjega blagoslova. Kako to vedo, sem radoveden in bilo bi zelo uместno to tudi dokazati. Jaz bi svetoval temu "sv. mošu", ako že neče šeleiti svojemu bližnjemu dobro, da naj mu tudi ne želi slabo. Kdor se proti- vi izobraži, ta želi svojemu bližnjemu slabo, in tak ni noben Kristusov namestnik, ampak ljudski sovražnik, ki hoče v kalnem ribariti.

Nek tukajšnji trgovci, ki ni prijatelj "fatra" fajmotstra je majel večje število otrok, da so mu izvršili neko lahko delo, za kar jim je tudi plašč. Ko so to "fater" opazili je takoj poklical k sebi vse deklice, ki so tudi de- lale pri omenjenemu trgovcu in jim rekel, da naj pustijo dotično delo, in da naj raje grede k pevs- kim vajam, da bodo v nedeljo peče pri mši. Deklice pa "fatra" niso poslušale, ker so dobro vede- le, da bo ta trgovec plašč, "fater" pa ne bo. Naš "fater" ljubi najbolj tiste, ki mu nosijo denar, drugi so val njegovi nasprotniki. — Peter Šegar.

Gaston Ron, W. Va. — Delavci smo sedaj dobili dovolj počitka in gospodje premogovniki baroni nam ne pustijo kopati premoga. Če je temu vzrok mila zima ali premajhni profit, ne vem. Najbrže bo zadnje.

V tukajšnji grahah imamo premogarji sedaj dovolj časa, katerega preganjamo najbolj s štanjem naprednih listov, debatiranjem o sedanjem tako hvalisanem profitarakem sistemu, ki ne pusti delavcu, da bi zaslužil vsaj za vsakdanje življenjske potrebe. Marnikateri že vzdihne, oh, da bi bila vsaj še ena vojna. Res ni lepo kaj takega šeleiti, ali šiveti brez dela in jela pa delavcu tudi ni mogoče.

Prav nič bi ne bilo treba vzdihovati, ko bi bilo delavstvo tako dobro organizirano, kot so naši vsi velepodjetniki in denarni mogotci. Toda proprieta sem, da bo sedanja "prosperiteta" odprla marsikateremu delavcu oči in da bo spregledal, koliko je dati na obljube velepodjetniških kandid- datov in profesionalnih politič- narjev. — Forečevalec.

Is Belokrajine. — Preteklo je že nekaj mesecev, ko sem zapu- stil Zdr. države in se podal v "blaženo" Jugoslavijo. Toda ko sem prišel sem in nekoliko spregledal ter spoznal tukajšnje razmere, sem bil razočaran, brid- ko razočaran. Kajti tu ni vse ta- ko kot so nam nekateri pripove- dovali, kar se je obljubovalo vsakemu narodu. V prvi vrsti smo izgubili vsako upanje do svobode, prave svobode, katere nam najbolj odrekajo s prižnice in sprovednice, ko nam gospodje fajmotstri pripovedujejo, da ne smemo čitati naprednih in v res- nicej podučnih listov in pravijo, da so te vrste listi skodljivi kme- ta, da bomo vsi pogubljeni, kro- nijo nam s peklom in hudicem ter biridem. In tega se pobožno ženice tako bojijo, da se potem prepisajo doma z moščki.

V tukajšnji okolici je najbolj razširjen "Kmetijski list", gla- silo Samostojne kmetijske stran- ke za Slovenijo. Ljudstvo ga ra- do čita.

Marsikateri je pričakoval, da se bodo razmere izboljšale po volitvah, toda ostalo je še pri- starem. Draginja je velika in u- bogo kmetako ljudstvo mora ve- liko pretrpeti. Davki so se zvi- šali za več kot 50%, kot so bili, in za to se nihče ne zmeni. Plašč pa molči! Ubogo ljudstvo, kam se pridemo, če kmalu ne spregle- damo, kam nas vodijo te razme- re!

Za časa mojega bivanja v A- meriki sem vedno čital list Pro- sveto, ki je tudi najboljši sloven- ski list, kar sem jih še do sedaj čital. In ko sem pred nekaj dne- vi prejel par števil Prosvete od mojega brata, sem jih pričel z veseljem čitati. Pri čitanju sem se tako zamislil, da sem mislil, da bivam v solčni Kaliforniji, kjer sem bival sedem let, in da se razgovarjam z mojimi stari- mi znanci in prijatelji. Iz teh misli me prebudi žena, ki zakriči nad menoj, da moram iti na delo. Prebudil sem se iz sladkih sanj

in žalostno pogledal okrog sebe in spoznal, da so bile vse le praz- ne sanje. Ključno se obrnem in odložim časopis za pozneje. Naš gospod fajmotster nam ve- dno kriči s prižnice, da je vera v nevarnosti, da naj ljudstvo spregleda, kam se pride, ako pridejo na krnilo socialisti in samostojneši. Vera propada, pravijo, cerkve se rušijo, zvo- novi so pobrani in denar je pa v farovžu. Za svojo propagando se izdali knjžice "Primate tatu" in v tej knjžici končno bpra- šuje "Kje je forej tat?" Na to vprašanje je prav takko odgovo- riti: "V farovžu."

Tako so sedanje razmere v na- ši novi državi, da jih ni mogoče prenesti. Menda sem napravil samo eno meunost na svetu, in to največjo, ko sem zapustil solčno Kalifornijo! — Dopisnik.

temu in naravnost obsojali. Toda njih glas je bil glas vpijočega v puščavi. Morali so obmolkniti sicer bi jih doletela jeza fanati- kov, ker bi se protivili ukaz škofa, ki je izdal povelje, da se morajo ustanovljati Marijine družbe v celi njegovi škofiji.

Naj omenim še neko štev teh razmer oziroma štev Marijine družbe. Poznam neko dekle, ki je bila vedna članica Marijine družbe. Nekega dne se je nekoli- ko spria s svojo materjo radi ne- ke pulečnosti, unkar ji je mati ukazala, da mora iti k spovedi. Ubogala je in šla. Ko je prišla domov je brško jokala, bila ze- lo nervozna in vsa obupana in ve- nomer trdila, da bo pogubljena. To si je tako zelo vzela k srcu, da je v tem obupu zblaznela. Ta dekle se danes živi in je šiva priča razmer, ki so vladale v Ma- rijini škofiji. In takih slučajev je brez števila.

In kako je vsega tega varok? Socialisti gotovo ne. Ni več da- leč čas, ko bodo izginile vse ta- ke in podobne družbe, ker narodi ne prebujajo. In tega ne more ni- čeje ustaviti, pa naj ustanovijo še breštrevila takih družb. Ljud- stvu se odpirajo oči in bo odpra- vilo vse farizejstvo in hinavščino, katero najbolj vzgajajo razni duhovni pod plaščem vere.

Upsm, da slovenski stariši ne bodo dopustili, da bi njih hčerke postale članice Marijine družbe, katero hočejo nekateri ustanovi- ti tudi v Ameriki. In apeliram na- nje, da naj podučujejo svoje hčerke, kaj je pravzaprav Mari- jina družba in kaj je glavni cilj te "družbe", da se ne bodo pozneje kesali. — Jos Rašaj.

West Frankfort, Il. — Nered

se spušča v polemiko s kakim malim lističem, toda sedaj sem pa primeran dati nekoliko odgo- vora listu, ki se imenuje S. Z. U- rednik tega lističa omenja v pre- dalih tega lista, da edino ta list prinaša resnico, pravo resnico, dočim drugi listi prinašajo same laži.

Kot je že navadno, najprvo je omenil list Proletarec in Prosveto in potem druge sloven- ske liste, katerih imena je pa za- molčal. Iz katerega vzroka je na- vedel imena prvih listov in drug- jih zamolčal, tega jaz ne vem, vedel bo pa gotovo urednik tega lističa sam. Kajti pri tem je mo- ral imeti posebne vzroke. Izjav- ljam na tem mestu, da ravno ta list, ki naspada Proletarca in Prosveto, prinaša v avojih preda- jih predelih največ laži in zav- janj.

Poleg naj omenim tudi še to, da sta ta dva lista že davno po- zabila to, kar prinaša list S. Z. Ta list vedno trdi, da je samo on poklican v to, da svet organi- zira. Povem mu pa, ako bo tako postopal, da bo še to zgubil, kar je do sedaj dosegel, posebno ako bo imel v slovenskih naselbinah take organizatorje, kakoršne ima tukaj. Pomeni naj, da ne deluje za delavske interese, ako napa- da druge delavske liste in druge delavske organizacije. Tukajšnji organizatorji, ki nastopajo list S. Z. vedno vpijejo, organizirajte se politično. Toda takoj ob prihodu v tukajšnje naselbino sem pove- dal tem organizatorjem, da smo tukajšnji delavci že v veliki ve- čini vsi organizirani politično in strokovno; edino gospodarsko se moramo še organizirati. Da bi pa kdo gospodarsko organiziral tukajšnje delavce, se pa nihče ne zmeni.

Nadalje kričita ta dva organi- zatorja, da se moramo vsi delavci organizirati v mednarodni strokovni uniji. Toda po mojem mnenju je kaj takega sploh ne- mogoče, saj v sedanjih razmerah ne, dokler nimamo industrije v rokah. Čemu se zaletavati z gla- vo v zid.

Sploh ne prinaša ta listič dru- gega kot same napade že na ob- stoječe delavske strokovne in po- litične organizacije. Zaponni naj si tudi, da smo take članke in tu- di še "boljše" čitali pred tride- setimi leti in da ne prinaša prav- nič novega. — Narodnik.

Banditje so očistili BANKO.

Uniontown, Pa. — Avtobandi- je so oropali tukajšnje banko. Pospravili so denar in vreče, ki so ga prinesli s sabo. Pobrali so skoraj vse denar, okoli dvajset tisoč dolarjev, in natočili ga na avto- mobil. Zdaj jim slede šerifski pa- trulje, zastonj seveda kot posva- di.

Rev. Anton Sojar piše v članku "Tri rane na telesu ameriškega naroda," kateri izhaja v Glasilu K. S. K. J., da Avstrija ni bila ukidar katoliška država, in da so liberal- ni učitelji že v ljudskih šolah vcepili otrokom sovražstvo do duhovnikov, da poduk o veri ni mogel prodrati v srca otrokov.

Toda, kdor je natančno poznal staro Avstrijo, mora vsakdo pri- znati, da je bila stara puha Av- strija zelo katoliška, ker je bil poduk o katoliški veri na vseh šolah obvezen in sicer dve uri na teden. Otroci so se morali učiti na izust katekizem in krščanski nauk in kdor o tem predmetu ni bil dobro podkovnan, sploh ni mo- gel iti iz ljudskih šol na srednje šole. Sploh je bil krščanski nauk najvažnejši predmet na vseh avstrijskih šolah. Spominjam se še dobro, kako so se v nekaterih šolah bali otroci ravno ur, ki je bila določena za krščanski nauk ali katekizem. Treba so se, ker nekateri kaplani, ki so bili učitel- lji veroukusa, so se posluževali kot glavno vzgojevalno sredstvo — palice in gorje slehernemu o- troku, ki ni znal na izust dobesed- no, kar je bil vprašan. Dobil je s palico in nekateri kaplani so tepli ubogega otroka, kolikor so jim dopuščale moči. Ali bi se moglo kaj takega goditi v drža- vi, ki bi se bila strogo katoliška?

In članku trdi, da so bili slo- venski otroci popolnoma pokvar- jeni veroko, in da je šele Mariji- na družba odpravila to zlo. Ali je pa bila Marijina družba v res- nici varuhinja morale in devi- štva, kot jo hočejo nekateri predstaviti ljudstvu, in ali je v resnici storila to dobro delo, da je odpravila versko pokvarje- nost? Dokazano je, da je bila Marijina družba samo plašč, s katerim so pokrivali hinavstvo in farizejstvo.

Kdo so glavni voditelji Mari- jinih družb? Ali ne skoro vsopov- sođ mladi kaplani polni življe- nja, katerega pa uživati jim pre- poveduje njih stan. In kake raz- mere vladajo v Marijinih druž- bah, je pa že sleherni prepričan, kdor jih je le bolj natančno opa- zoval. Navadno je vladala naj- večja hinavščina. Dotične, ki so bile članice, so bile najbolj spoeltovane, najboljše in sploh i- mele vse najboljše čednosti. One pa, ki niso hotele postati članice, so bile pa prezirane in razgla- šene kot nemoralne. In lahko bi navedel precej slučajev, da so postale ravno one, ki so bile naj- vestnejše članice Marijine druž- be, nezakonske matere in tudi detomorilke. Toda kljub temu je ostala še vedno v očeh nezaved- nega ljudstva vzor deklet, dočim so bile one, ki niso bile članice Marijine družbe prezirane.

Lahko bi napisal o Marijini druž- bi še marsikaj, kaka "varuhinja" je bila morale in nedolžnos- ti ter devštva. Toda, ker sem prepričan, da je rojaki dobro po- znajo posebno pa še rojakinje, se mi ne vidi potrebno o tem na- dolgo in široko razkladati. Naj- bo dovolj.

Omenim naj še to, da se veliko- krat pripeti, da je nerečno de- kle, ki je postalo štev tega fa- rizejstva, postala nezakonska mati in povedala pravega očeta svojega novorojenčka. Bila spoz- nana slabotna in se ji ni ve- rovalo. In pripetilo se je veliko- krat, da je v resnici potem posta- la slabotna, ker je sprevidela, da je bila štev pobotnosti. In koliko takih štev imamo ravno v stari domovini, mi je sploh ne- mogoče naštet. In vse to se je vršilo pod plaščem Marijine dru- šbe in iz tega vzroka je bilo pre- cej duhovnov, ki so se protivili

Rev. Anton Sojar piše v članku "Tri rane na telesu ameriškega naroda," kateri izhaja v Glasilu K. S. K. J., da Avstrija ni bila ukidar katoliška država, in da so liberal- ni učitelji že v ljudskih šolah vcepili otrokom sovražstvo do duhovnikov, da poduk o veri ni mogel prodrati v srca otrokov.

Toda, kdor je natančno poznal staro Avstrijo, mora vsakdo pri- znati, da je bila stara puha Av- strija zelo katoliška, ker je bil poduk o katoliški veri na vseh šolah obvezen in sicer dve uri na teden. Otroci so se morali učiti na izust katekizem in krščanski nauk in kdor o tem predmetu ni bil dobro podkovnan, sploh ni mo- gel iti iz ljudskih šol na srednje šole. Sploh je bil krščanski nauk najvažnejši predmet na vseh avstrijskih šolah. Spominjam se še dobro, kako so se v nekaterih šolah bali otroci ravno ur, ki je bila določena za krščanski nauk ali katekizem. Treba so se, ker nekateri kaplani, ki so bili učitel- lji veroukusa, so se posluževali kot glavno vzgojevalno sredstvo — palice in gorje slehernemu o- troku, ki ni znal na izust dobesed- no, kar je bil vprašan. Dobil je s palico in nekateri kaplani so tepli ubogega otroka, kolikor so jim dopuščale moči. Ali bi se moglo kaj takega goditi v drža- vi, ki bi se bila strogo katoliška?

In članku trdi, da so bili slo- venski otroci popolnoma pokvar- jeni veroko, in da je šele Mariji- na družba odpravila to zlo. Ali je pa bila Marijina družba v res- nici varuhinja morale in devi- štva, kot jo hočejo nekateri predstaviti ljudstvu, in ali je v resnici storila to dobro delo, da je odpravila versko pokvarje- nost? Dokazano je, da je bila Marijina družba samo plašč, s katerim so pokrivali hinavstvo in farizejstvo.

Kdo so glavni voditelji Mari- jinih družb? Ali ne skoro vsopov- sođ mladi kaplani polni življe- nja, katerega pa uživati jim pre- poveduje njih stan. In kake raz- mere vladajo v Marijinih druž- bah, je pa že sleherni prepričan, kdor jih je le bolj natančno opa- zoval. Navadno je vladala naj- večja hinavščina. Dotične, ki so bile članice, so bile najbolj spoeltovane, najboljše in sploh i- mele vse najboljše čednosti. One pa, ki niso hotele postati članice, so bile pa prezirane in razgla- šene kot nemoralne. In lahko bi navedel precej slučajev, da so postale ravno one, ki so bile naj- vestnejše članice Marijine druž- be, nezakonske matere in tudi detomorilke. Toda kljub temu je ostala še vedno v očeh nezaved- nega ljudstva vzor deklet, dočim so bile one, ki niso bile članice Marijine družbe prezirane.

Lahko bi napisal o Marijini druž- bi še marsikaj, kaka "varuhinja" je bila morale in nedolžnos- ti ter devštva. Toda, ker sem prepričan, da je rojaki dobro po- znajo posebno pa še rojakinje, se mi ne vidi potrebno o tem na- dolgo in široko razkladati. Naj- bo dovolj.

Omenim naj še to, da se veliko- krat pripeti, da je nerečno de- kle, ki je postalo štev tega fa- rizejstva, postala nezakonska mati in povedala pravega očeta svojega novorojenčka. Bila spoz- nana slabotna in se ji ni ve- rovalo. In pripetilo se je veliko- krat, da je v resnici potem posta- la slabotna, ker je sprevidela, da je bila štev pobotnosti. In koliko takih štev imamo ravno v stari domovini, mi je sploh ne- mogoče naštet. In vse to se je vršilo pod plaščem Marijine dru- šbe in iz tega vzroka je bilo pre- cej duhovnov, ki so se protivili

Banditje so očistili BANKO.

Uniontown, Pa. — Avtobandi- je so oropali tukajšnje banko. Pospravili so denar in vreče, ki so ga prinesli s sabo. Pobrali so skoraj vse denar, okoli dvajset tisoč dolarjev, in natočili ga na avto- mobil. Zdaj jim slede šerifski pa- trulje, zastonj seveda kot posva- di.

Ameriške vesti.

POROČILO AMERIČANA, KI SE JE VANIL IZ RUSIJE.

V osmih mesecih je dvakrat prepotoval Rusijo in ima le po- hvalno besedo za sovjete.

New York, N. Y., 17. marca. — (Fed. Press.) — Patrick Quinlan, ki je dobro znan po vsem ameri- škem vrhodu kot socialistični or- ganizator in voditelj stavke v Patersonu, N. J., se je ravnokar vrnil iz Evrope, kjer je bil zad- njih petnajst mesecev. Sedem me- secev se je mudil v centralni, vzhodni in severni Evropi, osem mesecev pa v sovjetski Rusiji. Videl je velik del Rusije in bil je tudi v ječi, toda njegovo poročilo je povsem drugačno od drugih, ki so prišli v konflikt z vladajočo stranko v Rusiji in se hočejo zdaj muševati nad njo z napadi na sovjetski sistem, kakor to dela znani Schwartz. Quinlan nima po- vedati ničesar slabega o sovjetih.

Quinlan je rekel ob povratku v Ameriko: "Sovjetska vlada je po- litično uspešna in se trdno ukore- nina. Naravno nisem nikdar pri- kažoval, da bi me socialistična vla- da zaprla v ječo, toda v dobi revolucije je vse mogoče. Ne samim organom, ki so odgovorni za uspeh revolucije, če pri gorečem izvaja- nju discipline in v čujčnosti na- prav svržanju narode neizogib- no zmota. Ruski kmet je na delu in letošnjo pomlad bo velika se- tev, ki obeta bogato leto. Večina poročil o ruskem mužiku je neres- nična. Poznam kmeta; moj oče je bil irski kmet in moji sorodniki so farmerji v Connecticutu. V Rusiji primanjkuje žita za seme. Danci še niso postali stvar, ki so bile na- ročene, ampak uvoz iz Švedske in Norveške je stalen. Nekaj blaga prihaja tudi iz Italije."

POMANJKANJE ZDRAVIL V SOVJETSKI RUSIJI.

New York, N. Y. — Zdravniški pomožni odbor za sovjetsko Rusi- jo je prejel poročilo W. W. Le- feauxa, ki se je pred kratkem vrnil iz sovjetske Rusije, kjer je dobro preučil zdravstvene razme- re. Poročilo se glasi, da je v ru- skih bolnišnicah veliko pomanjka- nje zdravil in raznih zdravilskih pripomočkov. V zavodih za ran- jence in otroke manjka mila, Medicinski material, ki so ga vzele rdeče čete belim armadam na jugu in na Poljskem, je še ves pošel in milijone bolnikov je v ne- varnosti, da podležejo. Lefaux silno kritizira entente zaradi blo- kade in jo obtožuje, da je (entente) z blokado povzročila smrt deset milijonov ljudi v Rusiji v zadnjih štirih letih.

Zdravniški pomožni odbor v New Yorku se trudi na vse načine, da pošlje čim več zdravil v sovjet- sko Rusijo, in valed tega apelira na vsa umisljena sred, da prispe- vajo po možnosti za to humani- tarno delo. Vsi denarni prispevki se naj pošiljajo na: Soviet Russia Medical Relief Committee, Room 506, 110 West 40th Street, New York City.

KOMEDIJA JE DOBRO UPELA.

Indianapolis, Ind. — V tuka-šnjem mestu zdaj dela konkuren- co "Billy" Sunda in "Gipsy" Smith. Njegove metode pri spre- obračanju grešnikov so take kot pri "Billyju", tako da ljudje ne vedo, ali je "Gipsy" hodil v šolo k "Billyju" ali pa "Billy" k "Gipsyju."

"Gipsy" ima veliko privlačno silo, kajti tudi zanj veljajo besede, da kdor zna, ta zna.

svečano vprašal: "Ali sta mož in žena?" Zakonska dvojica je pri- kimala. Zdal se je "Gipsy" vzra- val in govoril je počasi, a vedno in s poudarkom: "Oh, hvala Bogu, Bog vaju blagoslovi." Dvig- nil je roki k blagoslovu in nado- ljeval: "V kakršnih letih se bo- ste spominjali tega trenutka kot najprejnejšega v vajinem življe- nju?"

To je držalo in prav zanestivo bo tabernakelj zopet natičen lju- di pri peti pridigi. Kdor zna, ta zna!

BANKA JE ZAPRLA SVOJA VRATA.

Clarksdale, Miss. — V Missis- sippiju še ni smagala "Neustra- narska liga" in banke so pod kon- trolo privatnih bizniških intere- sov, katere najbolj strastno zagovarja kutarski šmokavarški. Pa tudi tukaj pokajo banke, kot v drugih državah. Vpravl zdaj je zaprla svoja vrata Delta Bank in Trust kompanija. Banka je kap- talizirana s sto petdeset tisoč dol- larsji, njena rezerva pa znaša sto trideset tisoč dolarjev. Prav ni bi ne škodilo, če bi se kutarski šmokavarški potrudili in izraču- nili, če bodo vlagatelji kaj izgu- bili, ali pa mogoče kaj pridobili.

ČLOVEK, KI SE POČUTI DO- BRO V JEČI.

Bloomsburg, Pa. — V okrajni ječi se nahaja človek, kateremu se življenje v ječi tako dopade, da je ne mara zapustiti. Ta "strašen" človek je John Eck, ki je bil ka- znovan z deset dolarji donarne globe, ker ni plačal plašega dav- ka. Ker ni plačal globe deset dol- jarjev, na katero je bil obsojen, je moral v ječo.

Eck je spoznal, da prihaja čes- ko mora zapustiti ječo. Porval je k sebi ketifa in mu rekel, da apeli- ra proti kazni. Denarja ni imel, da pošlji poročilo, in tako mora ostati še nadalje v ječi. Ko so ga vprašali, zakaj je to storil, je Eck zvedavim ljudem takole odgovoril: "Seveda želim ostati v ječi. Na dan dobim tri poštene obed- e, šerif pa ravna z menoj človeško. Brez dela sem in ne vem, kje naj obedujem, če grem domov, za to sem bolj zadovoljen, če ostanem tukaj. Bolj tople je ponoči tukaj, kot če človek spi v nezakurjeni hiši."

Žalostno je, kar je povedal Eck, a govoril je resnice.

PREČELI DENARJA JE DOVO- LJENOGA ZA GRADNJO OBE.

Washington, D. C. — Okoli \$622,000,000 je dovoljenih letos za gradnjo cest in mostov in izvr- šitev potrebnih popravil na sta- rih cestah. Dasiravno je letos spomlad precej zgodaj napočila, ni opaziti nobenih znamenj, da se država pričela s potrebnim delom. Število brezposelnih delavcev je izredno veliko, za to je tudi čas, da prično z delom. Prejšnja leta so se izgovarjali merodajni fak- torji na pomanjkanje delavcev. Well, letos tega pomanjkanja ni, kajti se po tem delo odliča!

DROBIŽ od blata in železa.

— Legislatura v Nevadi je spre- jela naredbo, ki določa, da se smrtna kazen izvrši s plinom, ne pa več s obešanjem ali strelni- njem. V ječah, kjer se vrše eksekucije, se zgradi posebna soba, v katero zapro obsojenca in izpuste vanjo usipajoči smrtenski plin.

Po zadnjih poročilih je bil dr. Alfredo Zayas pri izrednih volitvah ponovno izvoljen pred- sednikom Kube. Liberalci se tiso v mnogih mestih udeležili glasov- vanja.

Razne vesti.

Tirolski plebiscit. Tirolska vla- da je sklenila, da se vrši 24. aprila t. l. plebiscit na Tirolskem, ki odloči, dali Tirolska ostane v Avstriji ali se pridruži Bavarski. Centralna vlada na Dunaju je pre- povedala plebiscit, toda Tirolci se ne zmenijo za prepoved, češ da Avstrija nima zakona, ki bi jim to zabranil. Istočasno se vrši plebiscit tudi v Salzburgu.

Zemlja je stara 500 milijonov let? Francoski astronom Theodore Moreux pravi, da je preteklo približno 500 milijonov let, ko je pri- letel iz vesolja kos raztopljene mase, iz katere je nastala naša zemlja. Po njegovem mnenju je vzele 250 milijonov let, da se je Zareča zemlja ohladila in dobila trlo skorjo, na kateri je bilo življenje mogoče. Luna je bila takrat ob- ljudena, toda z ohlajenjem zemlje je umrlo vse življenje na luni, kar se enkrat zgodi tudi na zemlji, ko se prične ohlajevati sonce — ampak tega še ne bo najmanj par milijonov let.

Britska aristokracija se je ame- rikanizirala. "Sunday Chronicle", vodilni tednik na Angleškem, piše, da se je britska aristokracija po- polnoma izpremenila v zadnjih petindvajsetih letih, torej po bur- ski vojni. Plemski naslov je danes postranska reč, denar je glavna stvar. Bogataši, čeprav plovejake krvi, so si z zlatom kupili vstop v vse aristokratske kroge in jih "korumpirali". Plemiči so se pričeli ženiti s hčerkami kapitalistov, zlasti ameriški, ki so jim pri- nesle denar namesto grba v velja- vo. Odkar je plemstvo izgubilo skoraj vse politične pravice in iz- gleda, da kmalu izgubi tudi svojo lovsko (višjo) zbornico, prehaja boljnobil v kasto industrijskih in kapitalističnih baranov, kjer čuti trdnostja tla za obstanek kot pa v praznem naslovu plave krvi.

Koliko sovjetskih republik je v Rusiji. Na ozemlju bivše car- ske Rusije je 20 sovjetskih repu- blik.

Evropska aristokracija v Pari- zu. Tempa poroča, da živi v Pari- zu 50.000 ruskih emigrantov, ki vsi pripadajo razrodu ruske aristokracije za časa carskega režima. Nekateri gospoda mora sedaj prav trdo delati, da si slu- ži svoj kruh.

Avstrijski admiral — čevljarski vajenc.

Dunaj, 23. febr. — Tukaj je bila otvorbena čevljarska šola za bivše častnike v avstrijski armadi in mornarici. Med vajenc je tudi bivši admiral, star 68 let, ki nosi v šepu knjižico čevljarske organi- zacije.

Delavski list je sila, s katero...

Izčisti svoje kri.

Čisti petrobilna spomladanska...

Severa's Blood

Čisto Severov Krističko je prvo...

PREDELJEVANJE V AME- RIKO VRSNE BITI PREPOVEDANO

Kdor tola goviti svoje v Ame- riko, kaj si za Niro pri stani...

MATIJA SKENDER

3007 Cedar St. Pittsburgh, Pa.

RAD BI IZVEDEL

za FRANK SELANA, doma iz Notranjih gor pri Ljubljani. Pred 10 leti je živel nekje v Chi- cagu, Ill., sedaj pa ne vem, kje se nahaja. Če jame voljke pro- sim, če kdo ve za njegov naslov, naj to naznani, ako boče pa sam čital ta oglas, naj mi nemudoma prijavi. Poročati imam zelo važ- ne stvari. Moj naslov je: John A. He, 101 E. 6th St., Stanton, Ill. (Adv. Marc 17, 18, 21)

POBELASTILA

dela MATIJA SKENDER ŠE 19 LET za rojake po celi Ameriki. On ži mora vedeti, kako se po- oblastila izdelujejo. Pih mu in razloži svojo zadevo, pa ti bo na- redil vse pravilno, da ti ne bo mogoče grunt prodan s nopravi- lnim pobelastilom.

BAKRENE KOTLE

BAKRENE KOTLE izdelane iz naj- finejšega bakra v velikosti na 4 galo- ne po \$18.00; 8 galonov za \$30.00; 12 galonov za \$42.00 in 18 galonov za \$48.00. F. O. B. New York. (Vi pla- čate pošiljatsve stroške). Pošljite denar s naročilom. Istočasno pošljemo tudi posodo za žiljenje.

VICTORIA SUPPLY CO.,

454 Morton Bldg., New York, N. Y.

ORNE ZA DENARNE POŠI- LJATVE.

Zaradi pogostega menjavanja kursa je nemogoče postaviti stal- nih cen za denarne pošiljate. Poleg tega je zaradi oddaljenosti med nami in "Prosveto" namo- goče imeti v listu cene za listi dan kakor izide list. Zato bomo nava- jali cene za dan nazaj.

Table with exchange rates for Yugoslavia and Italy. Columns include currency type and amount.

V Italijo pošljemo za:

Table with exchange rates for Italy. Columns include currency type and amount.

Denar naj se pošlje po poštnih money-orderih ali po bančnih draftih ali Express čekih ali v registriranih pislih na:

SAKRAJSK & OŠBARK, 70-9th Ave., New York City

TRI ČRKE B-O-B.

Tični sodovinskih edimovskih pravih...

GLENWOOD PHARMACY, Frank Measros, 3481 N. Second Ave., Pittsburgh, Pa.

Obleke po '32'

Izdelane po po vaši meri in cenejše kot izgotovljene v trgovinah.

Čistim, likam in popravl- jam obleke po najnižji ceni. Pridite in se prepričajte. Za obilen obisk se vam pri- poroča

FRANK ERZNOŽNIK, krojač, Frontenac, Kans.

Slovenska Narodna Podporni Jednota. Logo and text for the Slovenian National Support Association, including address and organizational details.

GRAMOFONSKE PLOŠČE. Advertisement for gramophone records, featuring an illustration of a gramophone and text in Slovenian.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK. Advertisement for the bank, highlighting services and capital.

VELIKA NOČ. Advertisement for a New Year's Eve event, including details about prizes and tickets.

Novice iz Jugoslavije.

ABSOLUTIZEM.

Velike so bile naide, s katerimi smo pozdravljali po dolgih letih vojne tiranije in militarističnega vojne režima ustanovitve svobodne Jugoslavije, s kateri smo upali, da bo postala res demokratska država, v kateri bo prišlo do besede in veljave ljudstva, ki si bo postavilo tako vlado, kakor ona odgovarja njegovim željam in potrebam. Mi si nismo želeli le jugoslovanske vlade, ampak tudi ljudske vlade, demokratske vlade.

Svoje države imamo danes dve leti. Toda kakšna je ta država? Kdo vlada v njej?

Namisto demokracije je stopila klika. Mi nimamo vlade, ki bi bila res izraz ljudske volje, ampak imamo vlado, ki samo sama o sebi trdi, da je izraz ljudske volje. Pri nas ne vlada večina, ampak vlada manjšina, ki si je prilastila moč s pomočjo tistega faktorja, katerega smo se želeli v prvi vrsti iznebiti, namreč s pomočjo visokih vojaških krogov, takozvane "bele roke". Ta manjšina se izigrava kot jedina prava zastopnica ljudske volje, in kdor ne verjame tem trditvam, ta je hrepogojno padel v nemilost in mora izvajati tudi vse posledice svojega dežanja in mišljenja!

Vladni sistem, ki je zavladal pri nas je skrajni absolutizem, in

sicer ne prosvitljeni absolutizem enega močnega duha, ampak absolutizem klike brez duha, ki svoje politično moč do skrajnosti izkorišča.

Le pogledimo naš vnanji položaj. Mi imamo danes svojo državo, kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Naša država ima celo vrsto sosedov, ima prijatelje in neprijatelje, ima okrog sebe ljudi, ki ji kažejo danes lep obraz, jutri zopet kisel obraz, ali pa imajo na jeziku za nas lepe besede, v roki za hrbtom pa bič. Naši mednarodni odnosi so skrajno zapleteni. Toda če živi človek v demokratski državi, v kateri vlada ljudstvo, bi vendar mislil, da ima tiisto ljudstvo, ki bi utegnulo biti danes ali jutri zopet poklicano na mesarje, vendar nekoliko besede in pravice soodločevanja pri ureditvi naših mednarodnih odnosov. Pa je nima! In če je ljudstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev nima te pravice, bi človek mislil, da jo imajo vsaj Srbi. A srbsko ljudstvo je tudi nima, kar vse naše mednarodne odnose ureja klika malečevinskih belgradskih rodbin, ki niti srbske niso, ampak "cinčarske", ki izvirajo iz neke mešanice Judov, Grkov, Rumunov in Egiptov! Ti ljudje sicer srbsko govorijo, ampak Srbi niso!

Kakor v vnanji politiki, tako tudi v notranji. Tudi tukaj odločujejo v Beogradu faktorji, ki ne poznajo ljudstva, ampak samo interese svojih rodbin. Ti inte-

resi so v prvi vrsti privatno - kapitalistični.

Da morejo te uveljaviti z vso njim lastno brezobzirnostjo, zato jim je potreben absolutizem tudi v notranji upravi države.

Ta absolutizem se kaže v postopanju vlade proti delavstvu. "Obznanilo", ki je ukinilo vsako politično svobodo, poznamo vsi.

Absolutizem se kaže v konfiskacijski praksi. Kar ni po volji cinčariji in njenemu podrepuštvu, se mora brez usmiljenja izdati. Kdor si dovolji ljubiti posamezne upravne grehe, ta je "subversiven" element, ki ruje proti državi, pa če piše svoje ostre (in upravičeno ostre) kritike še s tako ljubeznijo do države. To nič ne pomaga: Vsak kritik javne uprave je "subversiven" element! Absolutizem se kaže v neprestanem izmikanju različnih kompetenc neodvisnim sodiščem in v podrejevanju istih policijskih oblast, ki je od klike odvisna. To je najhujši udarec v obraz moderni demokraciji, kajti to znači vpeljavajo ruskega carizma v našo državo. Ljudstvo naj molči, postaja pa naj govori in dela na komando klike. O kaki pritožbi na višjo inštanco pravnim putem ni govora!

Absolutizem zahteva, da se interpelacijska pravica poslancev do skrajnosti omeji. Ljudski zastopnik imej po milosti klike pač pravico do dnevnice, ampak pravico soodločati Ne, ta pravica je pridržana kliki.

Toda že Bismarck je rekel: Na bajonetih se ne da sedeti! Tudi absolutizma klike bo enkrat konec, ker pod njim enako trpi Srb, Hrvat in Slovenec. "Naprej".

POZOR ROJAKI.

Velika zemljiljka družba potrebuje zastopnike, ljudi, ki so sposobni "živiti" in nagnjeni k napredku. Pogoji najboljši za prave "live wire" zastopnike. Izkušnost ne potrebna. Poštenost ter dobra volja za delo je prvo. Pišite za pojasnila na: G. Hegler, P. O. Box 182 CUYUNA, MINN. (Advertisement.)

Slavonic Immigrant Bank, 436 West 23rd Street, New York City.

Spoštovani gospodje: —

Sporočam Vam, da sem prejel knjižico od Jadranske banke za denar, katerega sem poslal preko Vašega cenj. depozitnega zavoda, ter se Vam za Vaše hitro in točno poslovanje najtopleje zahvaljujem, ter se hočem v enakih slučajih obračati edino-le na Vašo banko, obenem pa je priporočam vsem Jugoslovonom v Ameriki, kot jedno najbolj točnih in hitrih Bank.

S spoštovanjem
Marin Margaretić,
Raymond, Madera Co., Cal.
(Adv.)

ZEMLJA NA PRODAJ!

Ako sploh kedaj želite postati samostojen gospodar ter želite preskrbeti sobi in svoji družini dobro in brezskrbno bodočnost, je sedaj zadnji čas, da se poslužite izredno ugodne prilike, ki se vam nudi v nakup 40 ali več akrov najbolj rodovitne zemlje, po ceni, z malim naplačilom in na lahka letna odplačila. Ne zamudite te prilike ter pridite ali pa pišite po natančne pojasnila, katere dobite brezplačno in točno.

SANBORN COMPANY,
383 First Ave., Milwaukee, Wis.

POTEBUJEMO zastopnika prve vrste prodajalca, ki razumi pri prodaji nepojnih pišaj kot naprimer "BUCK". Pravi osebi lahko s tem pomudno dober zaslužek, kjer lahko prisluži po \$10.00 do \$20.00 na dan. Sprejemamo samo izkušene prodajalce. Oglasite se osebno ako le mogoče pri Mr. Springer-ju na 2130 Forbes St., Pittsburgh, Pa. (Advert.)

Edini slovenski SLOVENSKI ZDRAVNIK v Pennsylvaniji
Dr. M. Milojević
preje vajoči zdravnik in voditelj zdravniškega delovnega oddelka v Gradcu na Slovenskem.
317 — Wood Street
PITTSBURGH, PA.

Pomnite naročnice na "Prosveto."

POZOR SLOVENSKI!
Dva Slovenca želita seznaniti se s slovenskim dekletom v starosti od 20 do 29 let. Prvi je star 26 let, drugi pa 29 let. Vsa pisma naj se pošiljajo za prvega na naslov: Tony Žalje, P. O. Ralph, Mich., in za drugega pa na naslov: Frank Kofer, P. O. Ralph, Mich. Vse ežnjene ponudbe naj se pošilja pisмено in v pisma naj se priloži tudi slike ako mogoče. Vsa tajnost jamčena. (Advert.)

DR. JOE V. GRANEK
ZDRAVNIK
Uradne ure so: 10.00 zjutraj do 2.30 popoldne.
648 E. Ohio Street
Telefon Cedar 2388
N. E. PITTSBURGH, PA.

Zanesljivo in hitro
poskrbuje denarna izplačila v stari domovini in opravlja druge bančne posle
FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Rojaki, poslužite se v vseh zadevah te slovenske banke, ki je pod stalnim nadzorstvom državnega urada in ima za varstvo \$100,000.00 glavnice in \$50,000.00 rezervnega zaklada.
Za cene denarju glejte list "Glas Naroda"
Za FRANK SAKSER STATE BANK
Frank Sakser, predsednik.

NAZANJAM
vsem rojakom in društvam v Milwaukee, Wis., in okolici, da sem prevzel "SOUTH SIDE TURN HALL" kot lastnik. Se pripravam za poset v slučaju veselje in za seje. Potreba točna in solidna.
FRANK ZAJEC,
471 National Ave., Milwaukee, Wis.
Telefon Hanover 250

SAMA.

Povest. — Pisal F. S. Finigar.

(Nadaljevanje.)

Alena se ga ni upala pogledati v lice. Ko je povnela oči, je Brest videl, kako so trepalnice pordele od solz.

"Ne taj!" jo je prosil rahlo in izpustil njeno roko, ki je bila kakor mrtva in mrzla v njegovih rokah.

"Kdo te je našel? Povaj mi!"
"Ah, Ivan," je začela Alena in iskala roba, ker so ji silile zopet solze v oko. "Ivan, ti ne smeš zahajati sem. Ljudje so tako čudni!"

"Ah, ljudje! Spet tisto! Kolikokrat sva se govorila o tem. Kaj me briga to ljudstvo! Samo nič vredno, zato je tako. Bodi močna. —"

"Ne govore samo ljudje." Tudi Minka mi je danes pisala in me odločno svarila."

"Pred kom te je svarila?"
"Pred teboj!"

"A, reci ji, lepa hvala za tako skrb! Kaj se briga ta eksaltirana, napoli prisvojena demagogka zame? Naj se briga za bolne krave in za tiste razapane bukovske otroke! To je že preneseno!"

Brest je začel hoditi jezno po sobi. Alena se je borila.

Nasenkraj je pisnilo iz nje.

"Ne, Ivan, ali si hud ali nisi, tako o Minki ne boš govoril. Ona je izvrstna in tako vrta, da je tako govorjenje lopovščina. Jaz jo čišam in ljubim!"

Ivan se je okrenil, obstal za vratmi, pomolčal, kakor bi zbiral misli. Zdelo se mu je, da bi bilo najbolje, če bi pritisnil ključko in odšel. Toda ko je gledal Aleno objokano, ki je s silno silo izpregovorila besedo v obrambo prijateljice, ga je prevzelo, da se je ponižal, stopil k Aleni, ji poljubil roko in prosil:

"Ne zameri! Razburil sem se, ne govoriva o tem!"

Alena mu je ponudila stol in sedla na nasprotno stran mize. Nervozno je xvijala roba in gledala na pisano bordirico, ki se je vila v vijolčnih vijugah okrog roba rute.

"Ali si se danes kaj razadila v šoli," je izpregovoril Brest, da je prekinil molk.

"Ah, ta šola! Za šolo so značaji, kakor je Minka. Val moji ideali so se razblinili in čezdaje bolj spoznavam, da sem in bom prav srednje vrste učiteljica, če ne kar slaba. Ne vem, zakaj sem tako razdražljiva, tako razmišljena pri pouku."

"Ne ponižuj se tako po nepotrebnem. Naj več, kaj je teorija. Ko boš imela prakse kakor Minka, sem prepričan, da ne boš slabša, ampak boljša od nje."

"Ivan, jaz nikdar!"

Alena so je ozrla v Bresta s trpljenjskim pogledom. Ivana so prestrašile te, prosoječe oči. Poiskal je cigarete in si jo prižgal, da mu ni bilo treba gledati vanje. Nad obema so hkrati pluli spomini. Nad Aleno je zvenel stavek Brestov, izgovorjen v jasni noči, ko jo je prvič tako iskreno stisnil za roke: "Jaz sem prepričan, da se Vi ne boste dolgo naselili stem grenkim kruhom." In sedaj je prišla ta sodba, kakor oddalec nekje, in Alena je strahoma zaslutila, da je daleč ta ura, kakor bi utonila v morje. Tudi Brest se je domislil in se v duši kosal puhle fraze.

"Alena, zanimivo je, da si nocoj tako melanholična. Kakor bi se v hipu izpremenila. Sodil sem, da boš razgrana in vesela, ker je pokopan mešetar in z njim edina, sicer nepotrebna skrb, ki te je mučila."

"Stromak vohogil! Celu uro sem preklešala v cerkvi in molila zanj. Nisem razgrana, potrta sem, strahno potrta. On je črtv!"

"Da, črtv — pijačevanja!"
Brest je zmalomarno skozgnzil z rameni. Alena je vzdihnila in si zakrila oči.

Spet je zavladal molk.

Brest je dopuščal cigareto, potem vstal in stopil k Aleni:

"Dušica, trudna si. Lezi! Spanec te pokrepča. Jaz grem!"

Alena je naglo vstala in umeknila roko, katero je iskal Brest za slovo.

"Še nekaj, Ivan. Rekel si prej, naj ne govoriva o tem, kar mi je pisala Minka. Toda moram ti razodeti še eno stvar, meni se zdi modra. Minka mi namreč svetuje, naj povabim mammo semkaj za par dni. Tedaj bi bila prilika, da ljudem pokažemo, če gremo skupno na izprehod, v gostilno, k Smrekarju, da so njih govorice zlobne, da najine ljubezni ne skrivava pred starši, da je poštena, kajne, Ivan?"

Alena je videla, da je Bresta spreletelo. Vendar ji je z ljubeznivim smehom odgovoril mirno:

"Alenčica, nikar ne ceremonij! Ali ne bi bila z njimi ubita vsa tihota lepota najinega prijateljstva? Ali nisi samostojna ti, samostojen jaz? Čemu Minkino mešetarjenje? Vrzi njeno pismo v ogenj in pozabi. Bodi močna in bodiva hvaležna usodi, da sva ušla skrivnostno lepe ure gorkega koprnenja. Lahko noč, dušica!"

Brest ji je poljubil obe roki in naglo odšel. Ko ga je objel mrzli zrak pred šolo, je zažutil, kako drgeta po vsem telesu. V glavo mu je silila vročica, po udih ga je zeblo. Nemiren in zbežan je hitel proti domu. Niti lahko noč ni šel počivati materi, ki je ob brečih lučki sedela na zapečku in molila. Zapahnil je vrata v veži, od naglih korakov so zakripale stopnice, po katerih je bežal v podstrežje. Ko je prižgal luč ni odločil ne sukne, ne klobuka. Razburjen je bežal po sobi. Včasih se je ustavil, postajal pri okni in noku in naslanjal čelo ob šipe. Nato je začel hoditi še hitreje gor in dol. Trdi koraki so odmevali skoz strop in dramili mater, ki je milovala ubogega sina, ker se toliko trudi in študira. Ura se je bližala polnoči. Sto načrtov in sto premislekov je preudaril, in sto jih zavrgel. Slednjic je obstal miren sredi sobe, topotnil z ного, vrgel klobuk in suknjo na posteljo, potegnil izza peči zaboj ter začel vanj skladati knjige in izpiske. Navrh je zložil obleko in pokrov zaprl.

"Končano", je izpregovoril sam s seboj. "To je najboljšje! Grem!"

V rano jutro je šel k materi in ji razodel, da mora nenadoma na Dunaj. Starica se je naglo sklonila v postelji.

"Križi božji, Janez, zakaj tako naglo?"

"Moram, mati. Oni zaboj s knjigami pošljite za menoj!"

Mati je poizkušala vstati, toda sin ji je ubranil.

"Brez zajtrka greš!"

"Se mudi, sicer zamudim vlak. Z Bogom, mati!"

Mater so polile solze, segla je z desnico sinu v roke, z levico je poiskala pod blazino zadnji prihranek in mu ga dala.

"Hvala lepa, mati! Z Bogom!"

Sin je naglo odšel, starica je pomočila prst v kanglečo ob postelji in oddalec kropila popotnika.

Zunaj je bila še tema. Nihče za ni videl. Tistosta dne zvečer se je prismejela k Aleni Mara. Prišla je z vas, kjer je izvedela o Brestovem odhodu.

"No, Alenčica, kraljica lepa ogrska, kaj si storila svojemu Matjažu, da je pobegnil?"

Alena je prebledela, se ozrla v kot, da je zakrila lice pred Maro, in rekla kakor užaljena:

"Kaj me briga! Ne draži me! Posti me!"

"Izvrstno! Torej spet enaki! Ti — sinu — jaz sama — servus, koleginja! Lahko noč!"

Mara se je zasukala in odfrkla, pojoc iz sobe.

(Konec prihodnjig.)

PRIPRAVLJENI ZA ODHOD IZ DOMOVINE

Tu je slika našega zastopnika, in prepričajte se!

Naš zastopnik ZARO, ki prihaja iz Zagreba s velikim skupnim številom potnikov.

INITIJE Z DORAVO SVOJCEV, ker je sedel naš bankir ZARO edni vojniki v Zagrebu, v katerem pridržujejo potnikov kljub in točno polno leta, pridržili uradni potniki (vizume) in sploh vse, kar je potrebno za potovanje. Za Zagreb potnike je pridržiljen posodil banke, da jih potujejo v Ameriko.

Ne odlašajte, ker boste bode v kratkem časa odšli, ki bo odšel naslednje v Ameriko! Še enkrat, ki se bodo potovanja potnik, bodo dobili dovoljenja.

POMEMNO JAMSTVO
Vam daje bankir ZARO, da prekrbi dohod vašim dovoljenjem in ako bi se mogli priti. Vam vnaš denar. Prvi transport je odšel dne 17. februarja s parnikom Chicago. Drugi transport pride s parnikom Richmond dne 28. februarja in tretji za pete dne 18. marca. Torej hitite, da se pripravite vplata, drugo bode bode moral človek gotovo dolgo časa čakati vlad dovoljenja stavlja potnikov in poizkušanje potnikov na potovanje. Zaro je nakupil večje število potnikov za raznih potnikih za vsake potnike.

Tu pismo je došlo, v kratkem pa bode vstati slika naših potnikov, ki bodo v kratkem dopuši v New York. In vam bode služilo kot najboljši dokaz, kako naš bankir ZARO hitro in gotovo prekrbi svoje potnike.

so potniki, ki potujejo s potovanjem hrvaškega bankirja Zaro. Tu so dokazi, kako točno so dela v URADU Henry C. Zaro v Zagrebu za hitro potovanje potnikov v Ameriko.

Citajte to pismo in se prepričajte!

Henry C. Zaro

PRVI HRVATSKO INŽENIRSKO BANČARSKI ZAVOD
HENRY C. ZARO, Bankir
THE ZARO BANK BUILDING,
(39 COOPER SQUARE),
NEW YORK, N. Y.

Henry C. Zaro 11-29-16

*Stromak Prijatelj
Quim van Visano in Henry
+ meum da su premedit. ref.
harta. Afizivite. s ja malo
itab mogali berja sau
Zato vas Afizivite da cho
in znate shoya preobrodo
Zojdu da in date znate
ga gabi zebio sau u now
jark prije mala. sh isti
sau haca om. stigam za
sa nistoyu daga verem
+ hristogard jer su mi
pisali sau spremu na
na put. Osto jen na fono
myy vas prijatelj
Andy Balogh
553 Phillips St.
Cleveland, Ohio*

Zatorej se odlašajte, temveč se obrnite takoj na vas potreben pojasnila na Hrvatskega Dravnega Poslovičnega Bankirja

HENRY C. ZARO,
39 COOPER SQUARE, Telephone No. 798.
ORCHARD 798. NEW YORK, N. Y.